

АПИС

Асоцијација за Пчеларски Информации и Совети

АПИС

Апику лтурното периодично информативно списание се подготвува како резултат од реализацијата на пилот проектот: Воспоставување на советодавна служба во пчеларството во Република Македонија.

Проектот е финансиски поддржан од страна на МААСП (Проект за развој на советодавните служби во македонското земјоделство), координиран од страна АПИЦЕНТАР тренинг и репро центар за пчеларство и Факултетот за земјоделски науки и храна од Скопје:

ПЗ НЕКТАР – Битола

Васко Карадаковски

ПЗ БРАТСТВО - Прилеп

Дејан Бошкоски

ПЗ МАТИЦА - Скопје

Иван Додевски

ПЗ МАТИЦА - Веница

Илчо Костадиновски

ПЗ ПЧЕЛА - Куманово

Среќко Станковски

ПЗ МЛЕЧ – Струмица

Војислав Катранџиев

ПЗ МАЛШЕВСКА ПЧЕЛА – Берово

Емилија Рушковска

ПЗ ПЧЕЛА – Пробиштип

Горан Ѓуровски

ПЗ ШАРОПИН – Гостивар

Мерсел Џафери

ПЗ ЗЛАТНА МАТИЦА-Кавдарци

Пере Ризов

Уредник на АПИС

Васко Карадаковски

Помошник уредник на АПИС

Среќко Станковски

Уредник на АПИС (албански јазик)

Мерсел Џафери

Објавено на:

www.apicentar.com.mk

www.pcela.mk

Помина и месец Мај. Во овој месец пчеларите очекуваа многу поголеми приноси. Но ладното време и постојаните врнежи од дожд не им дозволија на пчелите да донесат мед за пчеларите, а некаде немаше доволно мед ни за пчелните семејства. На поголема територија во Македонија багремот веќе помина а пчелите скоро и да не го посетија. Останува да се види како ќе биди на повисоките места каде багремот покасно цвета.

Сега е време да се искористи тивката ливадска паша за која засега условите за медање се добри а пчелните семејства се добро развиени. Некои пчелари јавуваат дека имаат доста работа околу спречувањето на роењето. Оние кои навреме не го спречиле роењето сега ги собираат роевите по околните дрвја.

Заврши пријавувањето за субвенционирање на пчелните семејства. И покрај напорите на СПЗМ броењето на пчелните семејства да го вршат ветеринарните инспектори, и оваа година броењето го спроведуваа ветеринарни станици.

Информации од пчеларските здруженија

ПЗ НЕКАР – Битола

Оваа година броењето на пчелните семејства го вршеа ветеринарните станици во соработка со ПЗ НЕКТАР од Битола. Пчеларите членови на здружението можеа сите потребни документи да ги добијат во просторијата на здружението. Преку здружението за субвенции беа пријавени над 13.000 презимени пчелни семејства.

Васко Карадаковски

ЗАБЕЛЕШКА НА УРЕДНИКОТ

Во оваа рубрика „Информации од пчеларските здруженија“ беше замислено сите членови од советодавната Служба претставници на пчеларските здруженија во Македонија да даваат информации за случувањата во нивните пчеларски здруженија. За таа цел и беше реализиран проектот (**Проект за развој на советодавните служби во македонското земјоделство**).

За жал се поретко се добиваат такви информации и зачудува неактивноста и незаинтересираноста на членовите на Советот, а сите толку настојуваа да се формира едно вакво информативно списание. Дадена ни е можност за развој и актуелизирање на пчеларството, а ние не сакаме да го искористиме. Затоа ја користиме секоја прилика да критикуваме како не работи Сојузот, како не функционираат здруженијата, а сите чекаме некој друг да ни ја заврши работата.

Уредник на АПИС

Васко Карадаковски

Почетокот на летото на пчеларите им носи и проблеми со пожарите во планинските предели, но исто и во низините. Сведоци сме на повеќе такви случаи каде се уништени и изгорени голем број на пчеларници. Една таква година беше 2007 кога во околината на Битола беснееја повеќе пожари. Во тие пожари настрадаа повеќе од 4-5 пчеларници со загуби од над 150 пчелни семејства, 50 празни пчелни сандуци, 35 кошари и друга пчеларска опрема. Најмногу загуби имаше на пчеларниците кои беа лоцирани во околината на с.Маково-Битолско Мариово. Милан Мрнзевски на својот пчеларник имаше загуба од 22 пчелни семејства и повеќе празни сандуци.

Гоце Стојановски чиј пчеларник исто така се наоѓаше во околината на Маково во пожарот изгуби 50 пчелни семејства, 30 празни сандуци и над 30 кошари со пчелни семејства. Зоран Божиновски во пожар загуби над 22 пчелни семејства. Неговиот пчеларник се наоѓаше во низинскиот дел на пелагонија. Благоја Бојковски во пожарот загуби 17 пчелни семејства и 5 празни сандуци. Бидејќи ниту една осигурителна компанија во Македонија не осигурува пчеларници, па ниту пчелни семејства, ниту еден пчелар не зеде оштета за претрпените загуби.

Сега се прашуваме зошто е тоа така. За секоја непогода кога оштетени се градинарите, лозарите, овоштарите државата изнаоѓа средства да ги обесштети, само за нас пчеларите средства нема со едноставно образложение: не ви се соодветно заштитени пчеларниците. Ако пчеларникот е стационарен, во ред тоа држи место но што со огромниот број селечки пчеларници кои се селат и по неколку пати во годината. Колкави би биле трошоците на пчеларите во обезбедување на пчеларниците после секое селење од пожар, од мечки, од поплави.

Очигледно е дека на пчеларите им недостига поголема организираност и активност на пчеларските здруженија и сојузи. Додека тоа не профункционира пчеларството ќе остани на маргините на земјоделието.

Васко Карадаковски ПЗ НЕКТАР-Битола

РАБОТА НА ПЧЕЛАРНИЦИТЕ ПО МЕСЕЦИ

Јуни

Јуни е месец во кој се врши цедење на медот. Треба да се цеди само добро затворениот (поклопен) мед. Роевите кои се претходно формирани треба добро да се негуваат како би се развиле и оспособиле за добро презимување.

Производните пчелни семејства треба добро да се припремаат за следните поголеми паша (ливадска, липова) Доколку е потопло покасно можат да се очекува и шумска паша (медлика). Овој месец е погоден за собирање на полен, па треба да се постават собирачи на полен. Треба да се постават и собирачи на прополис, како би се собрало што повеќе прополис. Месец Јуни е погоден за производство на матична млеч. За производство на матици треба да се припремаат стартери, одгледувачки заедници, оплодници и сл. Се советува да се искористат и матичњаци кои евентуално би се пронашле при прегледувањето на кошниците.

Доколку некое друштво се изроило, во кошницата има доста затворени матичњаци, кои можат да се искористат за формирање на помал роеј, кој ќе овозможи неа и оплодување на матицата, со додавање на рамка со мед и евентуално истресување на млади пчели. Ако помини повеќе време од излегувањето на првиот роеј, можно е повторно излегување на друг роеј, во кој има повеќе неплодени матици. Обично тој излегува после 7-9 дена после првиот.

Пчелните семејства и сами ги менуваат матиците, доколку истите се стари а нивните замени се доста добри млади матици. Така, ако при прегледот на кошниците се забележат 2-3 матичњаци, треба да се остават а доколку матицата е излезна, треба да се причека

и да се види дали се оплодила и дали добро занесла. Сега е време за третирање на пчелните семејства против вароа. Но поради присуство на медишни наставци треба да се изнајди начин за реализација на третманот, доколку е неопходно.

После цедењето на медот треба да се изврши проверка на пчелните семејства и да се оцени нивната состојба (квалитетот на матицата, саќето и сл) и ако е потребно да му се помогне за што подобра припрема на истото за презимување, со замена на млада матица, ново саќе, додавање сатни основи и доволно мед во медиштното тело.

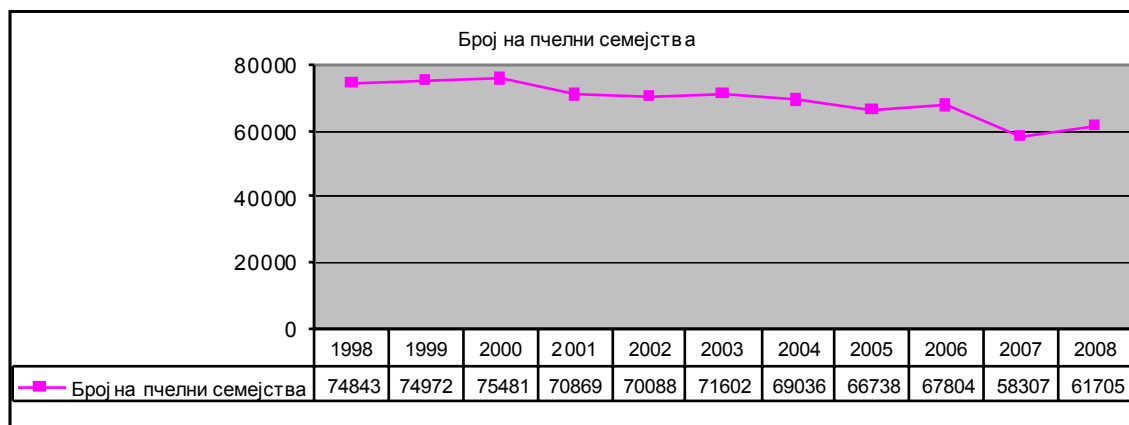
Други работи

Ако се сака зголемување на пчелните семејства сега е крајно време за набавка на нови сандуци. Оние кои имаат стари празни сандуци, треба да ги очистат, дезинфицираат и да ги припремаат за новите роеви. Што се однесува до амбалажата за мед, најдобри се стаклените и прохромските садови но може да се искористат и квалитетни пластични садови. Треба да се внимава медот да се чува во суви простории, без надворешни миризби, подигнат од подот на некоја сталажа во добро затворена амбалажа. За подолго да се дочува, медот треба да се чува во темна и ладна просторија.

Васко Карадаковски ПЗ НЕКТАР-Битола

ОПШТ ПРИКАЗ НА СОСТОЈБАТА СО ПЧЕЛАРСТВОТО И ПАЗАРОТ НА МЕД ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Во текстот се прикажани производните резултати од пчеларството во периодот од 1998-2008 година, при што се анализирани официјални податоци од заводот за статистика. Од пописот на земјоделско производство исто така издвоени се податоци кои даваат генерална слика за состојбата со пчеларството во Р. Македонија. Прикажани се податоци од кои може да се согледаат субјектите кои учествуваат во организирањето на пчеларството, а при тоа се дава акцент на производството на мед, без при тоа да земаат предвид останатите пчелни производи, кои се добиваат во значително помали количини, меѓутоа поради нивните лековити својства се од исклучително значење за човековото здравје и имаат се поголема примена во фармацевтската индустрија, за добивање на разни креми и мелеми. Тука пред се станува збор за матичниот млеч, прополисот и восокот, додека пчелиниот отров кај нас сè уште не се произведува за комерцијални потреби. За оценка на развојот на состојбата во пчеларството како дел од аграрното, производство фокусот ќе биде поставен на пчелните семејства. Од следниот графички приказ може да се увиди промената со бројот на пчелни семејства во текот на десетгодишниот период 1998-2008 година.

Графикон 1: Движење на бројот на пчелни семејства во периодот 1998-2008

Од прикажаните податоци може да се забележи дека има намалување на бројот на пчелни семејства во текот на анализираниот десетгодишен период. При тоа, бројот на пчелни семејства е најголем во 2000 година и изнесува 75 841, а најмалку пчелни семејства имаме во 2007 година 58 307. За анализираниот десетгодишен период имаме намалување на бројот на пчелните семејства за 17%. Вкупното производство на мед и производството на мед по пчелно семејство е прикажано на следната табела 1

Како што може да се забележи во табелата, најголемо производство на мед имаме во 1999 година кога имаме производство од 21кг од пчелно семејство. Просечното производство на мед за анализираниот десетгодишен период е 14 кг/семејство. Во пчеларството, поточно производството на мед учествуваат индивидуални производители и деловни субјекти. Податоците од земјоделскиот попис спроведен во 2008 година се прикажани на табела 2. Вкупниот број на пчелни семејства покажува зголемување за 6% во 2008 година во однос на претходната, меѓутоа официјалните податоци покажуваат промена во начинот на организирање на производството, односно се забележува нивно намалување во деловните субјекти, а зголемувањето на бројот на пчелните семејства за во индивидуалниот сектор. Треба да се напомене дека деловните субјекти кои се занимаваат со одгледување на пчели, односно 89% од вкупниот број на субјектите се лоцирани во Скопскиот регион.

Година	Број на пчелни семејства	Производство кг/семејство	Вкупно производство во тони
1998	74843	15	1122.65
1999	74972	21	1574.41
2000	75481	14	1056.73
2001	70869	13	921.30
2002	70088	12	841.06
2003	71602	14	1002.43
2004	69036	13	897.47
2005	66738	15	1001.07
2006	67804	13	881.45
2007	58307	12	699.68
2008	61705	13	775
Просек	69655	14.2	1001

Производство на мед, вкупно и принос по пчелно семејство

	Број на пчелни семејства		Вкупно производство на мед (тони)	
	2007	2008	2007	2008
Република Македонија	58 307	61 705	699	775
Индивидуален сектор	57 444	61 121	694	772
Деловни субјекти	863	584	5	3

Таб. 2 Број на пчелни семејства според учесниците во производството

Претходно изнесените податоци укажуваат на дека вкупно потребната количина на мед на нашата земја изнесува 1 523 599 кг, или приближно 1534 тона. Доколку се направи споредба помеѓу вкупно оствареното производство во 2008 година и потрошувачката на мед, може да се увиди дека домашното производство на мед задоволува само 50% од вкупно потребната количина на мед за вкупното население. При тоа не се земени предвид количините на мед кои се наменети за извоз. Дефицитот на количините мед се обезбедуваат од увоз. Направената анализа покажува дека во Република Македонија се јавува дефицит на медот, како прехранбен производ, што претставува добар иницијален показател за инвестиции во овој потсектор на аграрното производство. Сепак пред воопшто да се започне со било каков потфат во производството на мед, најнапред е потребно да се запознаат спецификите на пчеларањето. Особено внимание треба да се посвети на постпроизводните активности, односно маркетингот на медот како пчелин производ што директно би резултирало со негова зголемена побарувачка.

М-р Дарко Шекеринов